

ضرورت ایجاد درآمدهای پایدار جهت تامین منابع مالی شهرداریها

علیرضا تقوی حاجی آقا^۱، مهدی نور محمدی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، Alireza.Taghavi@Ymail.Com

۲- استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، Mahdi_Normohamadi@yahoo.com

چکیده

در میان بخشهای مختلف مدیریت شهری، تامین منابع مالی و درآمدی شهرداری ها اهمیت ویژه ای دارد زیرا از یک سو کسب درآمد شهرداری ها تاثیر عمده ای در ارائه خدمات به شهروندان دارد و از سوی دیگر فقدان درآمد کافی نه تنها سبب عدم ایجاد خدمات ضروری در شهر می شود بلکه اساسا اجرای تمامی طرح ها و برنامه های شهری را با مشکل مواجه خواهد ساخت. در ایران با توجه به خود کفا بودن شهرداریها از نظر تامین منابع مالی مورد نیاز خود از دهه ۱۳۶۰ یکی از دغدغه های اصلی مدیران در شهرداریها چگونگی تامین منابع مالی پایدار می باشد. در این پژوهش عملکرد مدیریت شهری از حیث درآمدهای پایدار و ناپایدار مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است و با توجه به استفاده از تحلیل‌های علمی و کارشناسی و بررسی اسناد (آرشیو، کتابخانه، سایت های اینترنتی مرتبط) مشخص گردید افزایش وصول درآمدهای پایدار تأثیرات مثبت زیادی بر شاخصهای توسعه پایدار و عملکرد بهتر مدیریت شهری خواهد گذاشت.

واژه‌های کلیدی: مدیریت شهری، توسعه پایدار شهری، درآمد پایدار، شهرداری

۱- مقدمه

منابع درآمد پایدار، عنصر و حلقه مفقوده ای است که فقدان آن عملکرد مدیریت شهری را به شدت تحت تأثیر منفی قرار می دهد و این مدیریت را از برنامه ریزی حتمی میان مدت، خلع سلاح خواهد کرد. یکی از مهم ترین دغدغه های مدیران و برنامه ریزی شهر، دستیابی به توسعه پایدار شهری است. با توجه به رشد شدید شهرنشینی، تقاضا برای کالاها و خدمات در شهرها از افزایش قابل ملاحظه ای برخوردار است و در این راستا تامین نیازهای شهروندان خود مستلزم وجود منابع مالی کافی است. اما نکته حائز اهمیت در بحث تامین و اصلاح منابع مالی شهرداریها، پایداری منابع درآمدی است، به طوری که این درآمدها باید علاوه بر داشتن قابلیت اتکاء و استمرارپذیری، تهدیدی برای توسعه پایدار شهری نیز نباشند.

بخش عمده ای از درآمدهای حاصله توسط شهردار یهای کشور، با مفاهیم پایداری و مطلوب بودن همخوان نیستند و عمدتاً از منابع ناپایدار کسب می شوند. در حالی که منابع پایدار همچون عوارض نوسازی، مالیات بر زمین و مستغلات و درآمدهای حاصله از فروش خدمات بطور نسبی مغفول مانده اند، تمرکز بر درآمدهای ناپایدار از جمله عوارض فروش تراکم، عوارض تخلفات ساختمانی و جراثم ماده صد سهم خود را در کل درآمدها افزایش داد هاند. این امر می تواند در بلندمدت اتکاء شهرداری ها به درآمدهای ناپایدار را نهادینه نماید که در اینصورت دستیابی به توسعه پایدار شهری را ناممکن می سازد. لذا ضروری است به منظور برخورداری از درآمدهای پایدار ابتدا ماهیت و نحوه شکل گیری اقلام درآمدی تعریف و سپس آنها را با ملاک های پایداری سنجید. سلامتی روحی و جسمی شهروندان و حفظ کیفیت محیط شهری و توسعه زیرساخت ها برای ایجاد و ارائه خدمات به شهروندان در بلندمدت نیاز به برنامه ریزی صحیح و دقیق در جهت کاهش وابستگی به درآمدهای ناپایدار و حرکت به سوی اتکاء به درآمدهای پایدار دارد.

در دهه های اخیر به همراه گسترش جمعیت شهری در جهان تقاضا برای خدمات و کالاهای مورد نیاز در شهرها اضافه گردیده است. هر چند که نظام تولیدی در شهرها و حواشی آنها به شدت رشد نمودند اما تولید کالاهای عمومی و خدمات